

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 4Csp/70/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8822201719
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbora Kovaliková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2022:8822201719.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudkyňou JUDr. Barborou Kovalikovou v spore žalobcu: Všeobecná úverová banka, a. s., Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava - Ružinov, IČO: 31 320 155, zastúpeného: JUDr. Michal Gallo, advokát, Advokátska kancelária Gallo s. r. o., Jilemnického 30, 036 01 Martin proti žalovanej: J. H., T.. XX. XX. XXXX, U. H. Č. XXX, XXX XX Č., o zaplatenie 190,67 eur s príslušenstvom, t a k t o

rozhodol:

I. Žalobu z a m i e t a.

II. Žalovanej proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa podaným návrhom domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd uložil žalovanému zaplatiť mu sumu 190,67 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne za obdobie od 28. 12. 2019 do zaplatenia a náhradu trov konania.

2. Podanie návrhu žalobca odôvodnil tým, že Žalobca a Žalovaný uzatvorili spolu dňa 11. 12. 2012 zmluvu o pôžičke č. 50117962 (evidenčné číslo zmluvy/príd. autorizačný kód), na základe ktorej poskytol žalobca žalovanému pôžičku vo výške 770,20 eur („Cena na splátky“ alebo „Pôžička - finančné plnenie“) na kúpu spotrebného tovaru bližšie špecifikovaného v zmluve (nábytok). Podľa zmluvy o pôžičke mal Žalovaný splácať pôžičku v pravidelných 91 mesačných splátkach v sume 20,53 eur, a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 1.868,23 eur (pozn. uvedené bez akontácie). Do dnešného dňa uhradil Žalovaný z vyššie uvedenej zmluvy sumu (bez akontácie) 1.664,91 eur. Podľa ust. §53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, „ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.“ Vzhľadom na to, že Žalovaný porušil svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku resp. jednotlivé povinné splátky riadne a včas, t. j. v súlade so zmluvou a podmienkami k zmluve, Žalobca listom zo dňa 26. 10. 2019 - Predžalobná upomienka, vyzval Žalovaného k úhrade dlžných splátok, na čo poskytol Žalovanému dodatočnú lehotu na plnenie viac než 30 dní. Súčasne Žalobca Žalovaného upozornil, že ak nedôjde aspoň k úhrade najstaršej omeškanej splátky, Žalobca bude oprávnený úver zosplatiť. Žalovaný ani v dodatočne poskytnutej lehote dlžné splátky neuhradil. Žalobca využil oprávnenie v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia a dňa 19. 12. 2019 úver zosplatil, o čom bol Žalovaný informovaný listom zo dňa 22. 12. 2019 - „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“. Ku zosplatneniu samotnému došlo až po márnom uplynutí dostatočne dlhšej dodatočnej lehoty na plnenie, a to vo vzťahu ku splátke splatnej bezprostredne pred zosplatnením. Splátka uvedená v Predžalobnej upomienke je len najstaršou omeškanou splátkou, táto však neurčuje začiatok plynutia premĺčacej lehoty. Neuhradením aspoň splátky uvedenej v Predžalobnej upomienke sa Žalovaný dostal do omeškania viac než 3 mesiace,

a teda súčasne Žalobcovi vzniklo v zmysle § 53 ods. 9 ObčZ oprávnenie vyhlásiť dlh za splatný v celom rozsahu naraz. Keďže ku zosplatneniu dlhu nedochádza automaticky priamo zo zákona, v zmysle zákonnej úpravy musel žalobca počkať na vznik potrebnej dĺžky omeškania dlžníka. K uvedenému poukazujeme na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn.: 16Co/33/2018 a uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn.: 17Co/447/2016. Celkový dlh Žalovaného ku dňu podania návrhu predstavuje sumu 190,67 eur. Žalobca si týmto zároveň uplatňuje zákonné úroky z omeškania, a to od šiesteho dňa nasledujúceho po Oznámení o vyhlásení okamžitej splatnosti, nakoľko oznámenie bolo zaslané obyčajnou listovou zásielkou, kde obvyklá doba doručenia zásielky je 5 dní. Zmluvnú pokutu, evidovanú v priloženom Prehľade splátok a úhrad v stĺpci „Pokuta“ v sume 18,53 eur, si Žalobca v tomto konaní neuplatňuje. Ku dňu podania žalobného návrhu mal Žalovaný uhradiť sumu 1.855,58 eur /označené v Prehľade splátok a úhrad ako stĺpec „Splátka“/. Uvedenú sumu (ďalej ako „istina“) tvorí: súčet predpísaných splátok do zosplatnenia dlhu („suma splátok“) a suma po zosplatnení, pričom výsledná suma zahŕňa aj akontáciu: Počet splátok Výška splátky Suma splátok (počet*výška) Suma po zosplatnení akontácia Spolu Istina (eur) 83 20,53 1703,99 151,59 = 1855,58. Ku dňu podania žalobného návrhu Žalovaný uhradil sumu 1.664,91 eur. Uvedená suma je v Prehľade splátok a úhrad evidovaná v stĺpci „Úhrada“. Súčasťou pohľadávky Žalobcu a sú aj náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s vymáhaním pohľadávky, ktoré si Žalobca v tomto konaní uplatňuje vo výške 0,- eur /označené na konci výpisu ako stĺpec „MP3“/. V zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka sú príslušenstvom pohľadávky aj náklady spojené s jej uplatnením, t. j. v predmetnej veci sú týmito nákladmi náklady spojené s vymáhaním pohľadávky. Na základe vyššie uvedeného, celkovú výšku dlžnej sumy Žalovaného ku dňu podania návrhu tvorí: Istina (bez akontácie) + Náklady na vymáhanie - Prijaté úhrady (bez akontácie) = Dlžná suma 1855,58 eur + 0 eur - 1664,91 eur = 190,67 eur. Náklady na vymáhanie pohľadávky si žalobca v tomto konaní uplatňuje vo výške 0,- eur. Zostatok pohľadávky evidovaný v Prehľade splátok a úhrad / stĺpec „Zostatok“/ zahŕňa aj zmluvnú pokutu vo výške 18,53 eur /stĺpec „Pokuta“/, ktorú si Žalobca v tomto konaní neuplatňuje. Na základe vyššie uvedeného: Dlžná suma - Neuplatnené náklady = Žalovaná suma 190,67 eur - 0 eur = 190,67 eur.

3. Žalovaný sa k podanej žalobe nevyjadril.

4. Súd v predmetnej veci rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle § 297, písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), nakoľko ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000,- eur.

5. Deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na webovej stránke tunajšieho súdu a rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 18. 11. 2022 (§ 219 ods. 3 CSP v spojení s § 300 CSP).

6. Súd vykonal dokazovanie oboznámením listín a to zmluvy o pôžičke, zmluvných podmienok, predžalobnej upomienky, fotokópie doručenky, prehľadu splátok a úhrad, splátkovým kalendárom, oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti, notárskej zápisnice, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

7. Veriteľ a žalovaný ako klient uzavreli dňa 11. 12. 2012 zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru na diaľku predmetom ktorej bolo poskytnutie pôžičky vo výške 770,20 eur, pri celkových nákladoch spotrebiteľa 1.098,03 eur. Žalovaný sa zaviazal tento úver splatiť v 91 mesačných splátkach vo výške 20,53 eur mesačne. Medzi zmluvnými stranami bola dohodnutá ročná úroková sadzba 32,01 %, RPMN 32,01 %, priemerná RPMN 28,04 %. Termín poslednej splátky bol stanovený na 07/2020. Súčasťou tejto zmluvy boli aj zmluvné ustanovenia a dojednania ako aj prehľad splátok.

8. Z prehľadu splátok a úhrad predložených žalobcom súd zistil, že žalovaný ku dňu podania žaloby z titulu splátok pôžičky zaplatil 1.664,91 eur (bez akontácie). Veriteľ zosplatnil zostatok úveru ku dňu 19. 12. 2019.

9. Z listu zo dňa 28. 09. 2019 označeného ako „Predžalobná upomienka“ vyplýva, že žalobca oznámil žalovanému, že eviduje nedoplatok na splátkach v celkovej výške 81,55 eur a upozornil ho, že ak do 05. 12. 2019 nedôjde k úhrade, bude oprávnený úver zosplatniť.

10. Z Oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 22. 12. 2019 vyplýva, že žalobca oznámil žalovanému, že jeho dlh zo zmluvy č. 5017962 sa stal splatným v celom rozsahu naraz, keďže dlžné splátky v lehote stanovenej v Predžalobnej upomienke riadne a včas neuhradil.

11. V zmysle notárskej zápisnice N 3283/2017 zo dňa 11. 12. 2017 pôvodný veriteľ, spoločnosť Consumer Finance Holding, a. s. zanikol rozdelením. Zanikajúca spoločnosť sa zlúčila so spoločnosťou VÚB, a. s. a VÚB Leasing, a. s. v zmysle priloženého projektu rozdelenia. Spoločnosť VÚB, a. s. ako právny nástupca pokračuje v prevádzkovaní ostatného podnikania zanikajúcej spoločnosti v rámci svojej existujúcej bankovej licencie, pokiaľ ide o splátkový predaj a leasing a aj pokiaľ ide o spotrebiteľské úvery.

12. Uvedenú vec súd takto právne posúdil:

13. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

14. Podľa § 52 ods. 1, 3, 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

16. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

17. Podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

18. Podľa § 7 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

19. Podľa § 7 ods. 16 zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

20. Podľa § 7 ods. 17 zákona o spotrebiteľských úveroch, vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5, b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú

zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver

21. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákona, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

22. Podľa § 2 písm. a), c), d) zákona č. 266/2005 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku a o zmene a doplnení niektorých zákonov na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou na diaľku zmluva medzi dodávateľom a spotrebiteľom o poskytnutí finančnej služby výlučne prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie. Dodávateľom sa rozumie osoba, ktorá je v rámci svojho podnikania zmluvným poskytovateľom finančných služieb prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie na základe zmluvy na diaľku. Spotrebiteľom sa rozumie fyzická osoba, ktorej sa výlučne na osobnú spotrebu poskytujú finančné služby na základe zmluvy na diaľku a ktorá pri jej uzavieraní a plnení nekoná v rámci svojho zamestnania, povolania alebo podnikania.

23. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 266/2005 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku a o zmene a doplnení niektorých zákonov dodávateľ je povinný oznámiť spotrebiteľovi informácie podľa odseku 1 zreteľným a zrozumiteľným spôsobom vhodným pre použitý prostriedok diaľkovej komunikácie v súlade so zásadami dobrých mravov a v súlade so zásadami poctivého obchodného styku tak, aby bol zrejmý obchodný účel týchto informácií; informácie musia byť aktuálne, úplné a pravdivé.

24. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom bola dňa 11. 12. 2012 uzatvorená zmluva o pôžičke č. 5017962, ktorou právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému úver vo výške 770,20 eur na kúpu tovaru špecifikovaného v zmluve. Žalovaný sa zaviazal poskytnutý úver žalobcovi splatiť v 91 splátkach vo výške 20,53 eur mesačne, pričom na svoj dlh žalovaný uhradil sumu 1.664,91 eur. Žalobca po výzve na zaplatenie neuhradených splátok pôžičky dňa 19. 12. 2019 úver zosplatnil.

25. Predmetná zmluva o pôžičke je vzhľadom na povahu účastníkov zmluvného vzťahu, t. j. dodávateľ a spotrebiteľ, zmluvou spotrebiteľskou a vzťahujú sa na ňu ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka a zároveň zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) a to v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy.

26. Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje všetky náležitosti ustanovené § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalobca na výzvu súdu zo dňa 14. 10. 2022, ako skúmal bonitu žalovaného, odpovedal, a to tak, že spornom prípade žalobca nedisponuje výstupmi z registrov, ktoré boli uskutočnené v roku 2012, nakoľko aplikácia prostredníctvom ktorej sa dopyty uskutočnili, t. č. už nie je k dispozícii. Zo strany žalobcu boli u žiadateľa = žalovaného preverené mesačné finančné náklady za spoločnosť CFH. V uvedenom prípade bol poskytnutý spotrebiteľský úver - konsolidovaná pôžička na vyplatenie spotrebiteľského úveru v spoločnosti CFH, s. r. o. pod č. žiadosti 1044457065 (mesačná splátka bola 20,58 eur) a získanie ďalšej hotovosti. Životné minimum bolo v čase posudzovania žiadosti vo výške 194,58 eur. Mesačná splátka na základe Zmluvy o poskytnutí pôžičky medzi žalobcom a žalovaným zo dňa 11. 12. 2012 bola vo výške 20,53 eur. Žalobca taktiež poukazuje na tú skutočnosť, že žalovaný žiadnym spôsobom neinformoval žalobcu o zmene finančných pomerom, ktoré by znemožnili žalovanému riadne splácanie poskytnutého úveru. Rovnako tak zo strany žalovaného nebola prednesená žiadosť o prípadné zníženie mesačnej splátky, ktorú by žalobca posúdil a so žalovaným dohodol nové podmienky splácania. Odborná starostlivosť pri posudzovaní schopnosti žalovaného splácať poskytnutý úver (t. j. pri posudzovaní bonity žalovaného) bola zachovaná. V rámci kontraktačného procesu nedošlo k porušeniu žiadnej povinnosti veriteľa. Zákon o spotrebiteľských úveroch hovorí, že veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. V čase uzavretia zmluvy neexitoval žiadny legislatívny rámec stanovujúci konkrétne kroky, ktoré je veriteľ povinný v rámci posudzovania bonity dodržať a posúdenie postupcom preto považujeme za plne v súlade s právnymi predpismi. V

tejto súvislosti poukázal aj na Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 11. 03. 2020, sp. zn. 8Co/233/2019 (v prvom stupni vedený na OS BA II pod sp. zn. 8Csp/42/2018), kde sú uviedol: „...k tvrdeniu žalobkyne, že žalovaný mal hrubo porušiť povinnosť konať s odbornou starostlivosťou, z dôvodu, že žalobkyňa mala v čase podpisu zmluvy čistý príjem pod sumu životného minima, odvolací súd poznamenáva, že poskytnutie úveru žalobkyni ani za týchto jej majetkových pomerov nezakladá hrubé porušenie povinnosti žalovaného konať s odbornou starostlivosťou, pretože to bola v prvom rade samotná žalobkyňa, ktorá mala uvážiť, či je v jej možnostiach z jej príjmu úver splácať po 30 eur mesačne, keďže ide o osobu s vysokoškolským vzdelaním pôsobiacu v oblasti finančných služieb ako finančný sprostredkovateľ. Na posúdenie svojich finančných možností žalobkyňa nepotrebovala právnické ani ekonomické vzdelanie. Hrubé porušenie povinností žalovaným vylučuje aj skutočnosť, že žalobkyňa úver pravidelne splácala a predčasne ho splatila. Žalobca poukazuje na to, že žalovaný je v spore pasívny a doposiaľ nepredložil žiadne dôkazy a neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by žalobcov nárok na zaplatenie žalovanej sumy spochybňovali. V tejto súvislosti poukazuje na ust. § 151 CSP a taktiež na unesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici pod sp. zn.: 43CoCsp/40/2020 zo dňa 21. 10. 2020, z ktorého vyplýva, že „Ani v prípade spotrebiteľských sporov nie je súd oprávnený popierať skutkové tvrdenia za spotrebiteľa. Súd má byť nestranným rozhodcom v spore medzi dodávateľom a spotrebiteľom, nemôže byť advokátom spotrebiteľa. Takýto postoj súdu narušuje princíp rovnosti zbraní, ktorý je upravený aj v prípade spotrebiteľských sporov. Ust. § 151 CSP o popieraní skutkových tvrdení protistrany z aplikácie v spotrebiteľských sporoch vylúčené nebolo.“

27. Súd sa v prvom rade zaoberal výškou dohodnutého úroku z úveru, ktorého výška v danom prípade predstavovala 32,01 % ročne. Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou nad 5 rokov v období 12/2012 činil úrok 13,93 % p. a. Z toho je zrejmé, že ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi v danom prípade viac ako dvojnásobne prevyšuje mieru úrokov poskytovaných v tomto období bankami.

28. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31. 07. 2009).

29. Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

30. Na kategóriu dobrých mravov treba osobitný dôraz klásť pri spotrebiteľských zmluvách. Pojem dobré mravy Občiansky zákonník nedefinuje. Je tomu tak preto, lebo dobré mravy podliehajú spoločenskému vývoju, ale tiež preto, že vo všetkých jednotlivostiach by bolo ťažké ich vystihnúť. Vo všeobecnosti však možno hovoriť o pravidlách morálneho charakteru všeobecne platných v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Je to v podstate súhrn určitých etických a kultúrnych pravidiel v spoločnosti všeobecne uznávaných. Činnosť namierenú proti uvedeným pravidlám možno označiť za činnosť proti dobrým mravom.

31. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi bol obsiahnutý i v zákone č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Podľa ustanovenia § 4 ods. 8 tohto právneho prepisu predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami, a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu účastníkovi obchodného vzťahu pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lesť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody. Za dobré mravy možno považovať súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často krát zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti.

32. V danom prípade teda ide o neprimerané vysoké úroky, ktoré boli dojednané v rozpore dobrými mravmi, preto je s poukazom na ust. §39 OZ (Občianskeho zákonníka) zmluva o úvere v časti odplaty neplatným právnym úkonom.

33. „Aj keď podľa slovenskej právnej úpravy nie je civilnoprávna úžera explicitne upravená, odporuje dobrým mravom a ustanoveniu § 39 OZ. Absolútne neplatným právnym úkonom je aj úver, poskytnutý pri zneužití tiesne alebo aj ľahkovážnosť za neprimerané protiplnenie (úroky, poplatky). V konečnom dôsledku ide o skutkovú podstatu trestného činu úžery, len na trestnoprávny postih chýba úmysel. Ľahkomyseľnosť síce nie je v § 235 Trestného zákona súčasťou skutkovej podstaty, ale na účely tzv. civilnoprávnej úžery okruh kvalifikačných kritérií nie je taxatívny (porov. rozhodnutie rak. Najvyšší súdny dvor OGH 3Ob/816/53). K otázke tzv. civilnoprávnej úžery a z tohto dôvodu neplatnosti zmluvy úverovej povahy teda k skutkovej podstaty trestného činu úžery pri nepreukázaní úmyslu odvolací súd poukazuje na rozsudok NS ČR 21Cdo/1484/2004. Pre tzv. civilnoprávnu úžeru je právny úkon absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 OZ).“ (Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. septembra 2013 č. k. 3Co/151/2013.)

34. Z vyššie citovaného rozhodnutia tiež vyplýva, že „Odvolací súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 100 % priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyseľnosť, rozrušenie, prípadne slabomyseľnosť. Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu. Poskytovanie úverov je citlivá agenda a pre odbornú starostlivosť veriteľa sa musí vyžadovať proaktívny prístup k zisteniu vhodnosti úverových podmienok (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľov; čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie).“

35. „Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností a preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak nepriznal žalobcovi žiadané úroky predstavujúce viac ako 100 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (v tom čase 12,67 % ročne). V tejto súvislosti odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu, nemožno ich ďalej ani moderovať, a preto súd prvého stupňa nesprávne postupoval, ak považoval dohodu o výške úrokov nad 12,67 % ročne za absolútne neplatnú. Správne mal ustáliť, že úroky sú neplatné v celom rozsahu. Táto okolnosť totiž spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a za týchto okolností je potrebné hodnotiť dohodu o výške úrokov ako absolútne neplatnú.“ Rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 3Co/114/2014 zo dňa 05. 11. 2014. (porovnaj aj Rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 7Co/220/2014 zo dňa 27. 11. 2014).

36. Vo vyššie uvedených rozhodnutiach tak súd považoval za rozporné s dobrými mravmi poskytnutie úveru spotrebiteľovi za cenu prevyšujúcu o 100 % priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami.

37. Vzhľadom na vyššie uvedené závery súd po preskúmaní predloženej zmluvy o spotrebiteľskom úvere považoval celý úver za bezúročný a bez poplatkov a zmluvu v časti dohody o úrokoch vyhodnotil za neplatnú.

38. Keďže poskytnutá pôžička sa považuje za bezúročnú a bez poplatkov, súd žalobu zamietol, nakoľko z prehľadu splátok, ako aj z tvrdení žalobcu je zrejmé, že žalovaný uhradil žalobcovi sumu 1.664,91 eur. Žalobca poskytol žalovanému pôžičku vo výške 770,20 eur, a teda žalovaný mu uhradil viac, ako mal. Súd tak zamietol žalobu ako nedôvodnú, keďže poskytnutá pôžička sa považuje za bezúročnú a bez poplatkov.

39. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

40. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

41. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

42. V zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania má byť rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia. V tejto súvislosti súd považuje za potrebné poukázať aj na článok 17, kde je stanovený princíp hospodárnosti konania, ako aj postup súdu bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu. Nakoľko žalovanému žiadne trovy konania nevznikli, súd rozhodol už v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, že mu náhradu trov konania nepriznal, a to s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/5/2017 zo dňa 25. 01. 2017.

43. Na základe vyššie uvedených skutočností súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.